Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

[illegible] SỐ THỨ 2771 — MỖI SỐ: [illegible] — NGÀY CHỦ NHẬT 13 JUIN 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI: [illegible]	HANOI: Người đem đến nhà	Gởi số Giây thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đất Pháp và các thuộc địa Pháp	Ngoại quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
4e page: Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một mối cảm-tưởng về vụ thi hạch này

Từ cuối tháng Mai đến nay, ngồi đâu cũng chỉ nghe bàn nói đến việc thi hạch của học trò (ở các chốn thôn quê cũng thế, vì cũng đã nhiều nơi có trường sơ-học), kẻ thi thi tốt-nghiệp, người thi hạch lên lớp, người đỗ thì mừng rằng sự học của mình có kết quả người hỏng thì lại lo gắng sức học-hành. Việc thi hạch năm nay, cũng chẳng khác gì mọi năm, chẳng có điều gì lạ đủ bàn nói, nhưng kỳ-giả nhân đó mà sinh lòng suy nghĩ, lo cho tiền-đồ bọn thiếu-niên, và cả vận mệnh của xã-hội Việt-Nam sau này nữa.

Trường sơ học Pháp-Việt mở ra một ngày một rộng, số học-trò theo học một ngày một nhiều, mỗi năm lĩnh bằng sơ-học Pháp-Việt có đến mấy nghìn người, mà số học-trò được tuyển vào học các trường Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt, thì chỉ được độ một phần ba, còn hai phần ba kia, thì trừ ra một số rất ít, nhà có tư-bản, đủ sức theo học được các trường tư, còn ra thì thật là nhỡ nhàng, muốn theo học thì không có nơi, muốn làm việc thì chưa đủ sức, thật là một sự túng rối hiện thời của nhiều gia-đình, mà lại là một cái hiểm-tượng chung của xã-hội sau này nữa.

Các nước văn-minh đời nay rất trọng cái giác dục phổ-thông muốn cho nhân dân ai cũng có cái thông thường tri thức. Không nói đâu xa, hãy nói ngay ở bên nước Pháp, không cứ làm công việc gì, làm sở công cũng như làm sở tư, ít ra cũng phải có cái bằng sơ-học, để làm chứng rằng mình đã có cái trí-thức phổ thông, ấy vì thế cho nên các trường sơ-học đã không bắt học trò phải trả tiền học-phí, mà sự giác-dục lại cưỡng bách, con em đến tuổi không đi học, thì cha mẹ lại phải phạt nữa; số người biết chữ ở trong nước mới thật nhiều, mà dân-trí thật được khai thông là nhờ đó.

Người Nam ta nguyên đã sẵn có cái tính ham học, tục trong nước lại rất trọng nghề học, bây giờ lại theo phép học của Thái-tây, cách xếp đặt rất là khôn khéo, lại càng dễ kích thích cái lòng ham học của trẻ con, vì thế cho nên trừ ra những nhà thật là cùng khốn, cực chẳng đã phải để cho con ngu dốt, còn những nhà gia-tư thường thường giở xuống miễn là đủ miếng cơm ăn, đủ manh áo mặc, thì cũng cố ăn nhịn để dành, góp nhặt một tháng lấy giăm bảy đồng để làm tiền học-phí cho con em. Tuy chính-phủ chưa thi-hành cái luật cưỡng bách giáo dục như ở bên nước Pháp, mà số học trò theo học-vấn cứ một ngày một đông thêm, đó thật là một điều đáng mừng cho tiền-đồ nước Nam ta vậy.

Tuy vậy, mừng thật đáng mừng, mà lo cũng thật đáng lo. Người Nam ta theo cái tập tục và cái tư-tưởng cũ đã mấy nghìn năm, chỉ trọng có một nghề làm quan, còn các nghề khác thì đều cho là hèn mạt mà không mấy người lưu tâm đến. Cái mục-đích cho con đi học, bây giờ cũng chẳng khác gì ngày xưa, nhà giàu cũng chẳng khác gì nhà nghèo, cũng chỉ cốt học để thi để đỗ để bổ để làm quan, chớ không phải như ở các nước văn-minh, trừ những người tư-chất thông-minh, và trong nhà lại sẵn bạc lắm tiền, đủ sức theo học được lâu dài thì không kể, còn thì chỉ lo cho có cái trí-thức thông thường để tìm phương sinh-hoạt. Bây giờ cái số người có bằng sơ học Pháp-Việt mà không được tuyển vào học các trường cao-đẳng tiểu-học, lại trong nhà không đủ sức theo học các trường tư, cứ mỗi năm mỗi nhiều mãi ra. Ở trong nước thì mươi mười lăm năm nay, tuy vẫn có cái phong-trào chấn-hưng thực nghiệp mà nghề công nghề thương cũng chưa mở rộng thêm được là bao, đủ dung thụ được những hạng người ấy. Vả lại, người mình cái tư-tưởng cũ bỏ vẫn chưa hết, vẫn cho các thực nghệ là để hèn những người có bằng sơ học Pháp-Việt không mấy người tự-lượng cái tư bản của mình không thể theo học lên các bậc trên, hay là cái địa-vị của nhà mình không đủ theo học được lâu dài, mà sớm liệu tìm nghề để làm kế nương thân. Hạng người ấy thật là dở dở dang dang, cao không với đến thấp không thông, học-hành chưa đủ mở mang tri-thức, có được cái tư tưởng rộng rãi hơn người, mưu sinh lại không có một nghề gì, để làm cách độ thân. Hạng người ấy đã tự làm hại thân mình, lại làm túng rối cho gia-đình, và làm hại lây đến xã-hội nữa. Ở xã hội ta bây giờ, những quân có tính gian dối hung ác, vì không có nghề nghiệp mà sinh ra làm bậy làm càn, số người ấy đã một ngày một nhiều, lại còn cái hạng dở dang mới kể đó, cũng một ngày một nhiều thêm, thật là một cái hiểm-tượng đáng lo cho xã-hội lắm.

Bây giờ muốn tìm phương bổ cứu, trước phải trông vào quyền lực của chính-phủ, sau phải trông vào cái lòng hiểu-thường của nhân-dân. Việc khai trí đã đành phải cần, việc trị sinh cũng không nên hoãn; mong rằng các trường kỹ-nghệ sau này ngày mở thêm rộng mãi ra, để dung thụ những người đã có cái thông thường tri-thức mà sức không thể theo học được lâu dài. Những nhà có con em đi học, tưởng nên nghĩ rằng ở cái buổi bốn bề giao thông, người ta đương đua đuổi nhau về đường thực-nghiệp, không cần phải cứ theo việc ở các công sở, hay là có địa-vị ở trong quan trường, mới là vẻ vang tôn quí, miễn là trong tay có một nghề, gây dựng được công cuộc to lớn, thì cũng thật là vinh qui, ở xã-hội cũng chiếm được cái địa-vị rất cao. Câu cửa miệng ta thường nói: Nhất nghệ tinh nhất thân vinh, câu ấy ở đời này mới thật đúng. Vậy người nào địa-vị của mình không thể cho con em theo học được lâu dài, thì ta nên lượng sức mình mà sớm liệu xoay nghề, đừng có theo cái hủ kiến của ta xưa kia, chỉ mơ tưởng có một nghề làm quan, đến khi xôi hỏng bỏng không, làm hư hại cả đời của con cái. May ra có một ngày kia, thực-nghiệp mở-mang đã rộng, cái mê-mộng làm quan đã tỉnh ra được dần dần, cái trở lực về sự tiến-hóa mới phá tan đi, mà dân tộc Việt-Nam mới mong mở mặt mở mày ra được.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 10 Juin 1926

Việc nước Pháp

Quan Albert Sarraut tại Paris

M. Albert Sarraut đại sứ Pháp ở Thổ-nhĩ-kỳ đã tới Paris. Ngài có nói với các báo rằng chính phủ Thổ-nhĩ-kỳ đã để dư một công cuộc rất [illegible] cho nước Thổ có thể giao-tế cận-tiếp với sự tiến bộ Âu-tây, cái tương-lai kinh tế của nước Thổ rất là rộng rãi; và có nhiều món có thể giao-dịch được với nước Pháp.

Quan de Jouvenel ở Pháp

M. Henri de Jouvenel, tổng ủy viên Pháp ở Syrie đã trình với ban ngoại giao về công việc ta-phục ở Syrie. Ban ấy đồng thanh khen ngợi.

Một cuộc bay

Phi hành trung-úy Thoret mới dùng một cái tàu bay nhỏ, máy phát động có 40 mã lực mà bay qua núi Alpes.

Đảng xã-hội cấp tiến

Hội liên-hiệp của đảng xã hội cấp tiến ở quận Seine phản kháng về việc chánh đoàn xã hội cấp tiến bỏ về ở nghị viện, không giữ được cái thái độ thống nhất.

Đảng xã-hội

Chánh đoàn xã-hội, hội nghị có phản kháng bản giao-ước Pháp-Mỹ, vì trong bản giao-ước ấy không có một khoản bảo-chứng. Chánh đoàn sẽ thỉnh-cầu chánh phủ bỏ cái việc ấy,

Việc tài chánh

Hội-đồng coi các việc hạn chế quyết nghị kiểm-tra sự đem các sản vật xuất cảng. Sắp điều-đình với nước Brésil để xin giảm thuế xuất cảng cà-phê; hội đồng lại định cho đòi nước Đức nộp giấy vào số bồi-thường bằng sản vật.

Việc nước Anh

Chánh-phủ định bãi cuộc điều đình về cái vấn đề mỏ than. Các hội viên hội đồng trị sự của thợ mỏ, bàn bạc rất lâu, rồi đã trở về các quận để cổ sức cạnh tranh. Tại nghị viện, Lord Cécil diễn thuyết về cái vấn đề thanh giảm quân bị có nói cái kết quả sau này là nhờ sự thanh giảm quân bị về đường tinh thần của thế giới. Về việc ấy, thì điều ngăn trở thứ nhất là ở nước Nga.

Lord Birkenhead diễn thuyết tại một bữa tiệc có nói 400.000 livres sterling của thợ mỏ nước Nga gửi sang để giúp bọn đình-công nước Anh, chính là tiền của chính phủ Xô-viết cấp để gọi việc cách mệnh ở nước Anh.

Phần nhiều kỹ nghệ hiện đã giảm số giờ làm việc.

Việc nước Tây ban-nha

Các báo nói rằng hội đồng các quan thượng hội đồng-thanh ưng chuẩn cái lệnh hạ cho viên đại biểu ở Genève cho phép viên ấy dự hội-đồng quản-trị, nhưng không có bàn bạc gì.

M. Primo de Rivera có nói nước Tây-ban-nha không có mưu mô gì [illegible] nước Brésil về cái thái-độ nay mai đối với hội Vạn-quốc, nhưng ông có nói nếu hội Vạn-quốc không công nhận cái ý kiến của Tây-ban-nha, thì Tây-ban-nha sẽ thôi không ở hội nữa.

Tại hội Vạn-quốc

Buổi sáng, M. Dejust, thư ký đảng cộng hòa Hung-gia-ly, và là con trai một quan nguyên tổng trưởng Hung-gia-ly có tát bá tước Bethlen, là tổng lý nội-các Hung-gia-ly ở trong công quán của hội Vạn-quốc. M. Dejust bị bắt ngay, thì có khai rằng mình định làm xỷ nhục một người đại ác, khiến cho thiên-hạ chú ý đến, để khuyến khích cho nước Hung-gia-lị đánh đổ kẻ tàn bạo rất nguy hiểm cho cuộc hòa bình Âu-châu ấy đi.

Việc lôi thôi ấy làm cho khi khai nghị hội đồng quản trị rất là náo động. M. Grams, là chánh hội đồng có tỏ ý không vui lòng về việc ấy. Sir Eric Drummond, tổng thư ký hội Vạn-quốc có gửi thư tạ tội bá tước Bethlen. M. Dejust đã bị giao cho sở cảnh sát ở Genève.

Hội đồng quản trị ưng cử để nguyên việc kiểm-tra tài chánh ở Hung-gia-lị.

M. Paul Boncour có nói hội Vạn-quốc nên dự bị để trừ những việc làm giả tiền tệ ngoại quốc, và hội Vạn quốc nên công bố rằng, việc ấy là một việc tội ác quốc tế.

M. Benès, và M. Chamberlain biểu đồng tình về lời nói ấy.

Việc nước Nhật bản

Tòa nội-các quyết nghị theo đuổi cái chánh sách kiệm-ước, định trong sổ chi tiêu năm 1927, không dự tính các khoản chi tiêu mới, trừ những việc không thể hoãn được thì không kể. Tuy vậy bộ hải-quân cứ nài xin thi hành cái chương trình đóng tàu để tiếp cho các tàu bị hỏng, mà bộ giáo dục thì muốn xin tăng số tiền chi vào việc sơ đẳng giáo-dục. Có lẽ việc phân phát các món chi tiêu sẽ xảy ra sự khó khăn.

Việc Nhật-bản và Trung-hoa điều đình với nhau một bản giao-ước về việc kinh tế đã đình hoãn. Người Trung-hoa, thì xin bàn đến các vấn đề chính-trị, như bãi các giao-ước không được bình đẳng, nhất là giao ước năm 1921, còn người Nhật thì chỉ muốn điều-đình riêng về các vấn đề kinh-tế mà thôi.

Tại cuộc hội-nghị lao động quốc-tế

Tại cuộc hội nghị quốc tế lao-động có đặt ra bốn tiểu ban để xét các bản dự án của hội đồng nhận được.

Bốn tiểu ban như sau này:

Ban thứ nhất coi các tờ hợp đồng mộ thủy-thủ.

Ban thứ hai coi việc đem thủy thủ đi cư về xứ sở

Ban thứ ba coi về các phương sách trừng phạt

Ban thứ tư về việc thanh tra công việc của thủy-thủ.

(Indopacifi)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Tôi có người con gái 21 tuổi gả chồng, cưới cheo, không may năm ngoái chú ruột tôi chết, không cưới kịp, năm nay, mẹ vợ tôi sắp chết và mẹ đẻ ngoài 80 tuổi, yếu. Tôi sợ hai mẹ nối nhau mà chết thì tang đến năm sáu năm. Vì lòng thương con lớn tuổi, lỡ một thời thì lỡ cả đời. Tôi muốn nộp cheo làng, sau 6, 7 tháng hay một năm, sẽ cho làm lễ cưới cho con về nhà chồng, không ăn uống gì cả, nhưng không biết đối với lệ luật hiện bây giờ có được không? Cứ như lệ cũ ở làng thì tôi cũng tự biết là không được, vì đương tang cơ nên nhưng vì tình thế xui nên, bất đắc dĩ xin có lời hỏi, mong ngài lấy lòng quảng-đại mà chỉ bảo cho.

1. Tôi vì tình thế trên kia, có nên hay có thể xin nộp cheo cho con được không?

2. Hội-đồng làng có phép nhận cheo không?

3. Nếu hội-đồng chiều tình tôi mà nhận cheo, sau hoặc trong làng có kẻ xấu bụng phát giác ra, lên đến quan thì hội-đồng có lỗi không? Tôi có tội lệ gì không?

LỜI ĐÁP. — Tang-chế của ta thế nào thì trong luật Gia-long (tức là Hoàng việt luật-lệ) đã định, nhưng về phương-diện hình-luật thì bộ luật ấy từ năm 1918 đến giờ không thi-hành tại Bắc-kỳ nữa, còn về phương-diện lễ-tục thì bộ luật ấy vẫn lấy làm chuẩn-định cho các tang-lễ, song sự hình phạt như đã nói trên kia, không còn thi-hành nữa. Vậy thì vấn-đề ông hỏi trên kia chỉ là một vấn-đề dân-luật mà thôi, chứ không can-thiệp gì đến việc hình.

Xem trong Hoàng-việt luật lệ điều 98, chỉ thấy cấm giá-thú trong khi có tang cha mẹ, ông bà, tang chồng, tang chú, bác, cô, thím, anh chị mà không thấy cấm giá thú trong khi có tang *ông chú*. Như vậy theo như lễ tục thì ông có thể gả chồng cho con gái được.

Trong bộ Dân-luật mới của Bắc-kỳ, điều 25 có nói rằng khi nào giá-thú làm *theo như lễ tục* đã xong rồi thì hạn trong 8 ngày phải khai với người thủ-bộ-tịch biên vào sổ giá thú. Như vậy các lý hào trong làng không thể không nhận cheo của ông gả cho con gái ông được, vì việc giá thú ấy không có gì là trái với lễ-tục và người thủ bộ-tịch cũng không thể không vào sổ giá-thú được.

Ph. h-L.

Le PARFUM des HUMANITÉS
(Sử-Ký Thanh-Hoa)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Văn chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi
Recommandé: 0$30 thứ 2$00
» 0$20 thứ 1$00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

BÀI DIỄN VĂN CỦA QUAN TOÀN QUYỀN VARENNE đọc ngày 2 Juin tại nhà hội sảnh ở Saigon

(Tiếp theo)

Lại có chuyện rằng tôi muốn bắt người Âu-châu chịu thuế nặng quá, và tôi có cái giã tâm muốn đặt một cái thể-lệ phiền-nhiễu khó khăn để ngăn trở cái sức mở mang của nền kinh tế ở xứ này.

Vậy về điều ấy, ta sẽ phân trần mọi lẽ xem sao. Muốn nói về tô-thuế, thì trước phải nói về số chi thu đã. Năm năm giời nay, số chi-thu Đông-dương bao giờ cũng thiếu, việc ấy các ngài có biết không? Thực thế, năm năm giời nay, số chi-xuất nhiều hơn số thu-nhập, vẫn phải lấy tiền ở quỹ trữ bị mà bù vào.

Cái tình thế ấy không thể để mãi như thế được, trước là để tuế không hay, sau nữa là quỹ trữ bị cạn rồi.

Sự thiếu ấy không phải là bởi những sự chi-tiêu xa xỉ, nhưng là bởi những sự chi-tiêu xếp đặt không khéo mà ra. Sự thiếu ấy là bởi số chi-tiêu Đông dương phải trợ cấp cho các số chi tiêu các xứ, điều ấy tôi đã nói tại hội-đồng quản hạt Nam-kỳ.

Vậy nay nên làm thế nào bây giờ, nhất là trong lúc phải cần tiền để chi vào những việc rất quan trọng khẩn thiết này.

Các khoản chi tiêu cần kíp

Người làm kỹ-nghệ dựng một cái xưởng, thì việc thứ nhất là phải bảo hiểm. Về một nước, thì việc chi tiêu thứ nhất, là chi tiêu về việc mưu sự bình-an. Tôi xét ra sự bảo vệ Đông-dương đơn giản lắm. Tôi đã phải vội trù những phương sách cần kíp, nhưng tôi muốn trù tính xong cái chương-trình dự bị việc quốc phòng, về việc ấy chi-tiêu tất phải tốn kém. Tôi tưởng không ai bảo việc ấy là việc vô-ích.

Các phí khoản về việc khai phát tài nguyên, chẳng có lẽ trong lúc cái xứ đẹp-đẽ này, đương rất tiến bộ về đường kinh tế, ta lại trì hoãn không lo vội ư? Các việc công-tác để giúp cho công cuộc khai khẩn của tư nhân làm nên, cũng để trì hoãn được dư.

Trong khi ta nên hết sức mở mang việc công-tác, há ta lại nên giảm số chi tiêu về việc công-tác hay sao.

Tóm các ngài các khoản chi tiêu cần kíp ấy, vừa cần cho sự duy trì Đông dương, sự đề phòng Đông-dương đối với những sự nguy hiểm ở ngoài, cũng là để khai phát tài nguyên được mau chóng, một phần tất phải mở thuế mới, mà muốn mở thuế, tất là phải có của để bảo-chứng mới được, như thế thì cũng chả khác gì phải có tiền.

Tôi chẳng cần phải nói, các ngài cũng biết các số chi tiêu chung và các số chi tiêu riêng thế nào.

Số chi tiêu chung ở đây chẳng qua chỉ bằng một số chi tiêu về thời trung cổ là cùng.

Vấn đề tô thuế

Số chi tiêu chung ở đây, chỉ trông vào các thuế gián thu mà thôi, đó cũng là một việc kỳ thật. Tôi không có ý chê các thuế gián thu đâu. Tôi can thiệp vào việc tài chánh ở mẫu quốc đã nhiều, nên tôi đã biết cái giá-trị về các thuế gián thu thế nào.

Dùng thuế gián thu, như thể nhổ lông gà, mà gà không kêu, đóng thuế trực thu thì như thể làm cho gà kêu, mà chẳng nhổ mấy cái lông.

Nhưng còn số chi-tiêu các xứ, thì ta có thể tăng thêm ít nhiều, mà số chi tiêu các xứ, thì có thể trông vào thuế trực thu được.

Về việc ấy có tin đồn rằng tôi muốn đem cái thể-lệ tô-thuế ở mẫu quốc thi-hành ở đây, mà không thay đổi gì cả, chỉ thay đổi cái số nhiều ít thôi. Ý tôi không định thế.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Đông-dương có một cái tình thế kinh tế riêng, khiến cho Đông-dương có thể chọn thuế nào nên đặt nên đổi, những thuế nào ít xấu thì dùng.

Vậy về việc ấy tôi xử trí thế nào ấy tôi cũng lại bị thiệt về lòng thực thà, lòng chân-chính của tôi.

Trong khi trù cho số chi-tiêu năm 1927 có các khoản thu nhập mới, tôi cũng làm như tuồng trong khi một vị thủ-tướng hỏi quan thượng thư tài chánh, hay một vị chánh văn-phòng hỏi các viên chủ-sự. Tôi có bảo với các viên chánh các ty như sau này: các ông soạn ra các thứ thuế nào là thuế có thể đặt được, rồi giao cho các nghị hội kén chọn mà bỏ các hạng xấu đi.

Công việc ấy đã xong rồi, tôi đã tiếp được các bản dự án về các thứ thuế mới, nhưng tôi cần đến có một, thì các số dự tính có đến gấp hai.

Vì đấy liền có ngay tin đồn ở Hà nội rằng quan Toàn-quyền nhất quyết bắt riêng những người Âu-châu phải nộp 20 triệu đồng tiền thuế.

Những lời ấy không có gì thực cả. Tôi đã định đem các việc dự tính báo cho công chúng Pháp biết, và hiện đã chuyển cho các quan thủ-hiến các xứ để đem hỏi ý kiến các hội nghị công-cử, khiến cho các hội nghị có thể bàn bạc mọi lẽ, mà quan Toàn-quyền không đến nỗi tự quyết một mình, không hỏi ý kiến ai trước cả.

Giả thử tôi làm như thế này thì lại bớt được biết bao lời dị nghị. Tôi cứ yên lặng trong phòng giấy, một mình với quan chánh giám-đốc tài chánh mà làm nghị định đặt ra các thứ thuế mới, rồi hỏi ý các nghị hội qua loa cho đủ lệ, rồi đăng vào quan báo để công bố.

Bấy giờ thiên hạ mới nhao nhao lên, điều ấy chắc hẳn rồi, nhưng được nửa tháng thì đâu lại vào đấy ngay.

Vì tôi đi hỏi ý kiến trước, nên thành ra bị rầy rà đến bốn tháng. Ấy cái kết cục thế đấy.

Thưa các ngài, tôi không có ý bắt người Pháp đóng thuế quá nặng đâu. Người Pháp hi-sinh tiền của, sức khỏe mà đến mở mang nguồn lợi ở xứ này, thực là có công với nước lắm, cái công ấy phải kể cho người ta lắm. Về đường tô thuế, tôi cũng không có định coi hẳn người Pháp ở đây như người Pháp ở mẫu-quốc, nhưng tôi cũng phải bảo người Pháp ở đây rằng về việc tô-thuế, người Pháp ở mẫu quốc phải gánh vác nặng nề hơn người Pháp ở đây nhiều lắm.

Này tôi xin nói thực nhé. Có lẽ nhờ về việc có phải nộp thuế trực-thu ở Đông-dương này, mà người Pháp sẽ tránh được một điều bất lợi, mà nếu chính-phủ không trù cho người Pháp ở đây cũng gọi là có phải nộp thuế thì điều bất lợi một ngày kia tất tới nơi. Ấy tôi chỉ e rằng một ngày kia quan tổng trưởng tài-chánh lại bắt người Pháp ở đây phải nộp thuế ở mẫu quốc, thì số tiền thuế phải nộp lại nặng nề gấp mấy ở đây kia đấy.

Vậy việc tô thuế ấy thế nào? Nào có phải nhất đán bắt nộp thuế rất nặng hay không. Về việc này nhà nước rất là cẩn thận công phu, mọi việc phải tùy tiện châm chước cho phải chăng; nhưng muốn hiểu rõ cái ý nghĩa các việc dự định ấy, tất phải xem tờ thông-tư khai mào các bản dự án mới được. Tờ thông tư ấy nói thế nào. Nói rằng các bản án văn ấy, mới là những bản dự thảo, để tiện việc xem xét cách lập các khoản thu mới đó mà thôi. Các ngài đã xem các bản ấy.

Các bản dự án ấy có ý châm chước cả thể lệ tô thuế bên Pháp đem thi-hành ở Đông dương. Và cũng không có nói bắt buộc các ngài phải theo bản. Các ngài được xem xét cẩn thận rồi tùy ý phán trần mọi lẽ phải trái.

Có người lại tưởng tôi có ý đem cái khoản thuế tuần tự về tiền hoa lợi và về mỗi thứ hoa lợi thi hành ở đây. Trong các bản dự án gửi đến cho các quan thủ-hiến các xứ, kỳ thực cũng có một vài bản theo cái lối ấy, chẳng những về việc định số thuế, nhưng lại cả về cái tên chỉ tuần tự ấy nữa.

Nay ý tôi thì tôi định thế này:

Tôi định các số chi thu các xứ phải trả lấy thêm ít nhiều lên khiến những là các số tiền thuế của người Pháp phải nộp được công bằng hơn, mà cả số thuế của người Nam phải nộp cũng thế, vì có người tưởng rằng trong khi bàn về thuế trực thu, chỉ chủ ý nó có người Pháp mà thôi. Đó là nói cả người ngoại-quốc Á-đông, ừ người bản xứ nữa. Chẳng ai không ai bảo tôi nên tăng thuế của [illegible] toàn-dân An-nam; nhưng cũng có nhiều người bản xứ kiếm tiền rất rộng rãi, và số thuế phải nộp chẳng có bao nhiêu. Thuế của người Pháp phải ấn định lại, thì tất thuế người Nam cũng phải ấn định lại. Riêng về phần năm nay thì tôi chỉ cốt ấn định cái số thuế cực điểm phải nộp là bao nhiêu cho phải, mà cái số cực điểm ấy thì ở Nam kỳ này hạ lắm lắm.

Không có lẽ nào cũng một hạng người Pháp ở đây phải nộp có 60p, mà ở Bắc-kỳ lại phải nộp tới 150p.. Tôi xin nói ấy về điều này mà tôi đã nói bấy nay:

Người Pháp ở Đông-dương được hưởng một cái địa vị đặc biệt, điều ấy không ai bảo là không. Nếu ta không bắt dân Đông-dương và dân Pháp cố gắng đôi chút về đường tô thuế để giúp vào số chi thu, thì thật là nguy hiểm lắm lắm.

(Còn nữa)

NHỮNG LỚP DẠY HỌC TRONG MÙA HÈ

(Cours de vacances)

Trong hai tháng hè, tại *Trung-Bắc Học-Hiệu* có mở những lớp riêng, chuyên dạy về hai môn Pháp-văn và toán-pháp. Mỗi ngày học một buổi và khoản học-phí mỗi tháng như sau này:

Bốn lớp đồng-ấu, dự-bị, sơ-đẳng và trung-đẳng . . . . 1$50

Lớp cao-đẳng 3 00

Lớp dạy các nam nữ học-sinh thi vào các trường cao-đẳng tiểu-học (trường Bảo-hộ và trường Sư-phạm) 3 00

Nữ-học-sinh sẽ học riêng lớp và riêng giờ.

Giấy xin học gửi đến *Trung-Bắc Học-Hiệu*, số 22, phố Nhà-Thờ (Rue Lamblot) xế đền Ủng, bắt đầu nhận từ ngày 14 Juin.

VĂN UYỂN

Vịnh cái ấm sành

Chẳng phải con quan cũng chẳng hèn.
Tớ nay nhờ đất, tớ làm nên.
Đầy, vơi, rộng lượng bao-dung cả;
Nước, nhỏ, tùy khuôn cuốn gọn lên.
Lọc nước, bấy lâu từng ngẫm-nghĩa;
Hơi đồng, kia hả dễ mon men.
Đem lòng giúp đỡ người khi khát.
Phúc ấm nhà, sau chắc vững-bền.

Vịnh cái điếu sứ

Chẳng phải Nam, mà chẳng phải Tây;
Sa sàn ta tớ, tớ sang đây.
Vành đai dát những vang cùng bạc;
Cửa khuyết thôn ra khói ngỡ mây.
Lên tiếng, để cho người tỏ mặt;
Say hơi, phó mặc kẻ chuyền tay.
Dang xe lại đợi khi yên nước.
Nước đã yên, ngồi chiễm-chện thay.

Đánh cờ

Bấy lâu đương diễn cuộc hòa bình.
Bỗng cuộc gây nên sự chiến-tranh.
Ngựa nhảy, xe bay, nhằm mọi thế,
Tốt sang, pháo đỏ, giữ doanh binh.
Cách sông riêng cõi hai bên nước.
Giáp trận xoay vây bốn mặt thành.
Tay vững cầm quân nhờ tướng giỏi.
Được thua, thua được những tung [hoành.

Uống rượu

Nào lúc mua vui, lúc giải phiền.
Mượn năm ba chén rượu làm duyên.
Lọc đi, mơn chẳng pha mùi tục;
Nhấp lại, hương đà sinh giọng tiên.
Say tỉnh, tỉnh say điều phải trái;
Đục trong, trong đục giá sang hèn.
Hỏi người bán rượu hay chăng tá.
Có rượu ngon, nên đợi bạn hiền

Đoàn-văn-Cừ.

VIỆC HANOI

Báo tăng giá

Kể từ ngày 1er août 1926, giá bán lẻ tăng lên mỗi số . 0$04

giá bán cả năm . . . 8,00

Gửi ra ngoài cõi Bắc-kỳ, Trung kỳ và Ai lao phải tính thêm tiền cước.

Báo sẽ in ra mỗi ngày 6 trang là ít.

Thời-tiết

7 giờ	29 14
15 giờ	3[illegible] 46

Giá bạc. — Kể từ ngày 12 Juin 1926, giá bạc ở kho Nhà nước định là 19 CO

Thị giá cuốn trái.

Ngày 8 Juin 1926

3 %.	hoàn dần		63 f. 00
3 ½ %.	hoàn dần		86 f. 50
4 %.	vĩnh viễn	1917	[illegible]3 f. 50
[illegible]	»	1918	43 f. 95
6	»	1920	62 f. 50
[illegible]	hoàn dần	1920	72 f. 85
[illegible]		1925	93 . 30

Ngày 11 Juin 1926

3 %	vĩnh viễn	46 f. 70
5 %.	1915 1916	53 f. 40

Tin đường sá. — V. mưa to gió lớn cho nên đường Cửa-rào đi Mường Sen không đi lại được trong khoảng ki-lô-mè-re 176 đến 195.

Việc tư-ý trợ-quyền. — Quan Tổng-sứ Robin vừa bỏ ra 5000 quan vào việc tư ý trợ quyền, để làm cho tăng giá đồng *phật-lăng*.

HIỆU BÀO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Phát phần thưởng. — Sáng hôm nay tại nhà hát Tây đã làm lễ phát phần thưởng cho các học trò trường nam nữ cao đẳng tiểu học tây, trường Bảo-hộ, trường nữ lưu học sinh ta và các phần thưởng ưu-hạng cho học trò các trường Pháp Việt. Buổi lễ ấy do ông Marcué là quan chánh tòa Thượng-thẩm Hanoi chủ tọa. Các quan Tây đều đến đông đủ nhất là các viên chức ở Học-chính. Ông giao Contou đọc bài [illegible] văn thưởng lệ và quan chánh Thượng-thẩm Marcué có đáp từ. Phường nhạc của vệ khố đỏ thứ nhất đến cử nhạc. Mãi quá 10 giờ mới phát xong.

Cả ba hôm nay bố 4 giờ thì trường Thầy-dòng cũng phát phần thưởng cho học trò và sáng mai thì đến lượt trường Trung-học Albert-Sarraut.

Quan Giám-đốc Bride về nghỉ — Như lần bản báo đã nói trước, nay đã có nghị quan cai-trị hạng nhất Bride được phép nghỉ dưỡng bệnh sáu tháng, lĩnh cả lương.

CÓ BÁN:

Xe cao-su nhà còn như mới, bàn ghế. Hỏi tại: số 12, voie 85 (chợ Hàng-da cũ) cạnh hiệu Nhật-bản. 5.699

CHƯƠNG TRÌNH

Từ tối thứ sáu 11 đến 13 Juin 1926

Chiếu tích «BỎ VỢ»

Phim ảnh Trung quốc hay lạ thường

Bi-kịch chia làm 11 đoạn, chiếu làm hai lần

Buổi nào cũng chớp từ 18 giờ cho đến 20 giờ. Chủ-nhật và thứ năm nào cũng chớp từ 14 giờ rưỡi cho đến 16 giờ rưỡi. Xin mời các quí-khách chiếu-cố đến xem.

Kính cáo
Cinéma Tong-A & Cie
chez Cinéma Tonkinois
Rue des Eventails

3.009

MỚI XUẤT BẢN

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . . . 0$15
Tiền cước thường . 0,05
Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho:
M. LÊ-NGUYÊN-ỨC
61, Rue du Coton
HANOI

Bằng luyện-tập võ-bị sơ-đẳng. — Các thiếu-niên có tên sau này vừa thi đỗ bằng luyện tập võ bị sơ đẳng (Brevet de préparation militaire élémentaire).

MM. Armanet, Aubouy, Gabillot Khiếu-hữu-Kiều, Mai-lưu-Đinh, Lê-văn-Tân Ng-v-Hồng, Ng quang-Hồ, Ng-viết-Quế.

M. Armanet ở trường Trung-học Albert Sarraut được đỗ đầu.

M. Nguyễn quang-Hồ ở trường nam Sư-phạm được đỗ đầu số Annam.

Cho được mở mang sự thể-dục, thì trường Luyện-tập Võ-bị Pháp-Việt định từ ngày 28 juin 1926 trở đi, sẽ mở ra những lớp mùa hè (Cours de vacances) dạy về thể-dục.

Chương trình trong mỗi tuần lễ định như sau này:

Ngày thứ hai: Từ 6 giờ 30 đến 8 giờ 30, dạy thể-dục phổ-thông, dạy lý-luận và thực hành về bắn súng.

Ngày thứ tư: từ 6 giờ 30 đến 8 giờ 30, học thể-thao riêng từng người, đức dục và vệ-sinh.

Ngày thứ sáu: từ sáu giờ 30 đến 8 giờ 30 học thể thao chung: *Volley-ball, Basket-ball, foot-ball association, foot-ball rugby*, vân vân và võ bị sơ lược.

Muốn biết thêm điều gì nữa thì cứ hỏi tại phòng giấy trường võ bị Pháp-Việt (Ecole de préparation militaire franco annamite) tại trại lính Lục-quân thứ 9 (9e Régiment d'Inf. Coloniale). Các đơn xin học phải gửi đến quan Ba coi việc thể-dục ở Trung Bắc kỳ để là Capitaine chef du Service Régional de l'Instruction Physique pour l'Annam et le Tonkin à Hanoi.

Chớ ăn rau sống, chớ uống nước lã, chớ ăn hoa quả: ấy tức là cách đề-phòng để tránh thần dịch-tả đang ngấp-nghé rình ta.

ĐỨA TRẺ MỒ-CÔI Ở PARIS

Thứ tư 2 Juin 1926 tại rạp

CINÉMA PALACE HANOI

Bắt đầu chiếu phim ảnh trinh-thám tiểu thuyết 6 hồi «L'orpheline de Paris» — Đứa trẻ mồ côi Paris — Tích chuyện rất hay, cảm động nhất là người mẹ đứa trẻ mồ côi lìa trần, khi nhắm mắt dặn dò, dạy dỗ con một cách rất bi ai và khi đứa trẻ mồ-côi một mình tho thẩn ở đời, tình cảnh rất thảm thương.

Tích chuyện trinh thám này không khác như mọi chuyện nhỏ nhặng hoặc nhảo lộn bịa đặt ra để làm trò cười vô vị, nhưng là một chuyện có tích đặt ra phim ảnh rất có giá trị, gồm cả sự hay giở luân thường đạo lý có cả — Xem lúc vui, lúc buồn có ý vị lý thú một cách cao xa.

Phim ảnh này chia ra chiếu ba tuần lễ:

Thứ tư 2 Juin	chiếu hồi thứ	1 và 2
— 9	—	3 và 4
— 16	—	5 và 6

3.006

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23
GIÂY NÓI SỐ 236

3038

Tòa án Đại-hình. — *Việc giết bà chủ chè.* — Về việc giết bà chủ chè Chafferjon ở Phú thọ là việc đã đăng rõ ràng ở số báo hôm qua, thì hôm nay tòa án đại-hình xét xong, tuyên án như sau này:

Phùng-văn-Dần tức lý Dần và Phùng-văn-Soan phải *tội tử tử* và phải liên đới với nhau bồi 1500 đồng cho nhà khổ chủ.

Còn Nguyễn-văn-Luân tức Thức (là thợ mộc) đã chết rồi thì thôi không xét nữa.

Cứu-trợ các dân bị cháy ở làng Thầy. — Nay trích một số tiền là 100 đồng để cứu-trợ cho các dân bị cháy ở làng Thụy-khuê (làng Thầy), thuộc phủ Quốc-oai, tỉnh Sơn-tây, mới bị cháy vừa rồi.

Bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Trong danh sách các thí-sinh trúng tuyển, bằng Sơ học Pháp-Việt tại Hội-đồng trường Sinh-từ đăng ở số báo hôm qua còn sót tên cậu *Trần-Mậu*, vậy nay thêm vào cho đủ.

Lại trong danh sách ấy có tên cậu Trịnh-tiến-Tụng, chữ *Tụng* in lầm là chữ *Tác* nay cải chính cho đúng.

Giải-thưởng đá bóng của thành-phố Hanoi. — Đến ngày hội 14 juillet sẽ có cuộc đá-bóng thi lấy giải-thưởng của thành phố Hanoi cũng như năm ngoái. Năm nay quan Đốc-Lý đã giao việc tổ-chức cuộc thi ấy cho trường Thể-Dục. Giải-thưởng này để riêng cho người Nam và hội nào thắng luôn ba năm mới được giữ lấy làm của mình.

Hội nào muốn dự thi xin viết thư cho ông Đốc Trường Thể Dục phố Charles Wiélé Hanoi và đính theo một số 12 người hội-viên, trước ngày 15 Juin. Từ 15 Juin đến 25 Juin phải gửi ảnh 12 người hội viên ấy đến Trường Thể-Dục.

Sự khảo-thí sẽ bắt đầu ngay từ chủ nhật 20 Juin.

Có một điều cốt yếu xin các hội chú ý là: *cấm không được nhờ người ở hội khác giúp hộ*

Trường Thể Dục kính-cáo

Y-khoa bác-sĩ Sarraillhé

Số nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 29[illegible]

Xét-nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh siên, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn bà và hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 5 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

5707

CHẾ-TẠO

VÒNG-HOA-PHÚNG

bằng hạt cườm

Giá rất hạ từ 5 đến 100$00

PHAN-BÁ-CẦN

82 bis, Rue du Chanvre, Hanoi

CHI-HIỆU Ở HAIPHONG
27, Avenue Amiral-Courbert
Ở đây lại có làm thêm Đối-trướng của hiệu Giu-long.

3024

Số 126

Nam-Tống Phi-Long

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Vương toàn-mân nghĩ vậy, liền gọi *Lưu-đình-nhượng* để thương-nghị mưu kế. *Lưu-đình-nhượng* nói:

— Vừa rồi tôi có hỏi dò những thổ-dân ở đây thì biết được rằng thành *Hưng-châu* có một con đường nhỏ đi sang *Tiên-nhân cốc*. Chỗ ấy quả nhiên cảnh-thế rất hẻo-yếu. Tôi xin đem một toán quân đi về phía ấy mà tiến đánh mặt sau; còn quan nguyên-soái thì đem đại-binh thẳng đường tiến đánh, mỗi người một mặt, cùng đánh ập vào thì tất có thể phá vỡ được.

Vương-toàn-mân theo lời bàn ấy, để *Lưu đình-nhượng* đem một toán quân đi trước, còn mình thì đem đại binh thẳng đường tiến đánh thành *Hưng châu*. Bấy giờ toán quân của *Lưu đình nhượng* cuốn cờ im trống, theo đường *Tiên nhân cốc*, vạch gai lách bụi, đi gấp ngày đêm, tập có phục-binh, đều giết chết sạch, chỉ trong hai ngày đã kéo đến phía sau thành *Hưng-châu*, cách thành năm dặm hạ-trại.

Khi ấy đại-binh của *Vương-toàn-mân* cũng đã kéo đến chân thành *Hưng châu* thám-tử phi báo cho *Trần thiên thọ* biết. *Trần-thiên thọ* nói:

— Quân giặc từ xa mới đến, tất là mệt nhọc, ta chỉ đánh một trận là có thể bắt sống được vậy.

Nói xong, tức thì sửa soạn ra [illegible], cùng bộ-tướng là *Trương hùng* mở cửa thành tiến ra, để đối địch với quân *Tống*. Khi hai bên giáp trận, *Vương-toàn-mân* ngồi trên mình ngựa, quát to lên rằng:

— Nhà ngươi mau mau đầu hàng, còn giữ được quan-chức, nếu không thì tất phải diệt vong.

Trần-thiên thọ cả giận nói giận mà rằng:

— Nhà ngươi tự-nhiên vô-cớ, dám đem quân xâm phạm đất ta là nghĩa làm sao?

Nó chưa dứt lời thì *Trương hùng* ở phía sau tức thì thúc ngựa tiến ra mà rằng:

— Tôi xin chém được đứa thất-phu ấy.

Nói xong, múa đao thúc ngựa xông ra đánh *Vương-toàn-mân*. Hai bên giao-chiến được hơn một trăm hợp thì *Vương toàn mân* giơ đao chém chết *Trương-hùng* ở dưới chân ngựa, thành ra quân *Thục* thua to.

Trần thiên thọ không dám đối địch, vội vàng quay ngựa bỏ chạy. *Vương toàn-mân* thúc quân đuổi đánh. Bỗng nghe ở phía sau thành có tiếng súng nổ. *Lưu đình nhượng* đã đem quân tiến đến, hai mặt cùng đánh ập vào.

Trần-thiên-thọ giật mình kinh sợ, đang luống-cuống không biết chạy về đường nào thì bị *Lưu đình nhượng* chém cho một ngọn đao, chết ngay tại dưới chân ngựa. Quân *Thục* ở trong thành, thấy *Trần thiên-thọ* đã chết rồi, vội vàng mở cửa thành xin hàng.

Vương-toàn mân và *Lưu-đình-nhượng* họp quân làm một, rồi tiến vào trong thành, treo bảng an-dân. Lại sai người thông tin cho *Lưu-quang-nghĩa* biết, để họp cùng tiến binh.

Mùa xuân tháng giêng niên-hiệu *Kiền đức* năm thứ ba, *Vương toàn-mân* tiến đến *Qui châu*, họp với *Lưu-quang nghĩa* để cùng tiến binh đánh *Thục*.

Lưu quang-nghĩa nói:

— Nước *Thục* đường sá rất hiểm trở, ta nên đợi cho lương thảo sung-túc, rồi sẽ tiến binh.

Vương-toàn-mân theo lời, sai người đi giục các xứ, phải mau mau vận tải quân lương. Tin ấy truyền đến *Thành-đô*, *Thục chúa* kinh ngạc mà rằng:

— Ta nghe quân *Tống* kéo sang mặt tây, ai ngờ nay nay đã vào đến trong cõi.

Nói xong, liền họp các quan triều-thần, thương nghị mưu kế. Chức tả-bộc-xạ là *Lý-mân* tâu rằng:

— Kẻ hạ-thần trộm thấy nhà *Tống* mở nước, không giống như *Hán*, *Chu* xưa, có lẽ ngày nay thống nhất được thiên hạ đó. Nếu bệ hạ chịu hàng nạp cống-hiến thì cũng là một cách giữ cho nước *Thục* được yên-ổn lâu dài vậy.

Thục chúa ngần-ngại chưa quyết. Chức khu mật sứ là *Vương chiêu viễn* nói:

— Đất *Thành đô* này, phía nam có *Kiếm-các*, phía bắc có *Hán thủy*, lương-thực trong thành có thể chi-dùng được trong mấy năm. Quân tinh-nhuệ hơn hai mươi vạn, dẫu đến *Chu triều* trước, còn không làm gì nổi, huống chi quân *Tống* bây giờ. Vậy kẻ hạ-thần xin làm tướng, đem quân ra đánh.

Thục-chúa xiết bao mừng rỡ, liền lấy *Vương-chiêu viễn* làm giám-quân *Triệu sùng thao* làm phó-quân, còn *Vương loan* và *Y-thẩm trung* làm tiên phong, đem mười vạn quân đi đánh *Tống*.

Vương chiêu-viễn vâng mệnh, ngay ngày hôm ấy, cáo từ *Thục chúa*, tự *Thành đô* đem quân ra đi. *Thục-chúa* lại sai *Lý-mân* đặt tiệc tiễn-hành ở ngoài cõi.

Khi uống rượu đến nửa chừng, *Vương-chiêu viễn* vểnh râu ngửa mặt mà rằng:

— Tôi đi chuyến này, không những phá vỡ quân *Tống* mà thôi, chiếm lấy Trung-quốc, thiết tưởng cũng dễ như giở bàn tay vậy.

Lý mân nói:

— Khi thế quân *Tống* cũng hăng hái lắm, ta chớ coi thường.

Vương-chiêu viễn nói:

— Tôi đã có phương-lược, bất-tất phải quá lo ngại.

Ngày hôm sau, đại-binh của *Vương-chiêu-viễn* tiến đến ải *Kiếm-các* thẳng tiến. *Vương chiêu viễn* ngồi trên mình ngựa, có ý khoe-khoang, tự ý mình như ông *Chư-cát khổng-minh* đời trước, đem quân đến hạ-trại ở *Kim-ngưu-lĩnh*.

Lại nói chuyện *Vương-toàn-mân* nghe tin quân *Thục* đã đến, liền họp các tướng để thương nghị mưu kế. *Tào bân* đứng dậy nói:

— Phá vỡ quân *Thục* không khó, chỉ khó về đường-sá khó khăn mà thôi. Kẻ kia lại về cố-thủ, mà ta đây lui lại về tiến đánh. Chủ-tướng bên quân *Thục* bây giờ là *Vương-chiêu-viễn*, người ấy có tính khoe khoang, thấy quân ta đến, tất sao cũng dùng những quân tinh-nhuệ ra đánh, vậy ta nên chia quân mấy mặt cùng đánh ập vào, khiến cho chúng không còn một mảnh áo giáp nào đem trở về được nữa.

Vương-toàn mân mừng rỡ mà bảo rằng:

— Ông nghĩ kế ấy có thể thành-công được!

Nói xong, liền sai một viên nha-tướng là *Sử tiến-đức* đem năm nghìn quân ra mai phục ở *Trần-thương-khẩu*, đợi khi quân giặc đang hăng-hái ra trận thì thừa thế mà thúc quân tiến đánh.

Sử-tiến-đức vâng lệnh đem quân ra đi. *Vương-toàn mân* lại gọi *Hà-huấn* bảo đem năm nghìn quân ra chỗ cửa ải, cắm cờ rất nhiều để làm nghi binh. *Hà huấn* cũng vâng lệnh đem quân ra đi.

Vương-toàn-mân cắt đặt đâu đấy rồi, ngày hôm sau, đem một toán mã quân đi đến *Kim-ngưu lĩnh* để khiêu-chiến. *Vương-chiêu-viễn* cũng đem quân ra phía ngoài cửa quan, dàn thành trận-thế, cùng quân *Tống* giao chiến.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 châu kinh
Mặt và kim
có chất đạ-quang
BẢO HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

NGƯỜI ĐẸP

Hiện lối vừa nhận được bên Pháp gửi sang thứ Sáp-Phơm, xưa nay Quí-khách đủ công-nhận là sáp mềm thịt, trắng da, xanh tóc, chóng dài, sạch gàu khỏi chấy. Nhất là mùa hanh, thứ sáp này lại có đặc-tính chữa bệnh nẻ rất thần hiệu. Bán buôn giảm giá 20%, bán lẻ mỗi hộp giá tiền là 6 xu.

Hỏi tại hiệu Đức-long, 90, phố Mã-may, (Hanoi). 3041

Hiệu kim-hoàn

HOÀNG-QUANG-THIỆN
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vững bền tuổi. Các ngài chiếu cố lại sẽ thấy sửa, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì. 3027

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1 $ 30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : 0 $ 80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3013

Mấy điều khuyến về cách dề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất!

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra. nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, còn ít mủ, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản hiệu đã đến lận quan danh sư, mới nói đến trẻ thơ kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà trừ được mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
có bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kế-nghiệp
59, Rue Paul-Bert, Hanoi 3002

KÍNH-CÁO

Furan *Pervenche*

Sở đại-lý xe-đạp « PERVENCHE » và FURAN » của xưởng « FURAN » ở Saint Etienne có lời kính-cáo để các quí-khách biết rằng : vì xe hiệu « Pervenche » tốt nhất hạng, tốt hơn xe « Peugeot » và « Terrot » mà lại bán hạ giá, nên các xe ấy nay đã bán hết cả rồi.

Chuyến tàu « Compiègne » ngày 5 Juin này tới Haiphong thì lại có xe ở Pháp sang, các quí-khách muốn mua sẽ có ngay.

Nhân dịp giá bán rất rẻ này, các quí-khách muốn mua nên viết giấy gửi commande cho biết trước, vì số xe sắp sang có hạn thôi. Vậy nên viết giấy mà mua trước lấy một cái xe-đạp hiệu « PERVENCHE » ở nhà M. DEBIOLLE, đại-lý độc-quyền ở Đông-dương, ở tại đường Quan-thánh số 57 và 59, Hanoi. (Avenue du Grand Bouddha, n° 57 et 59, Hanoi). Giấy nói số 520

3057

CÁC QUÝ-KHÁCH CẦN TÍNH NÊN CHỦ Ý!

Kể từ ngày 1er Mai 1926, Hiệu Đắc-Bằng ở Hanoi mở thêm một phòng chuyên trị về việc nhận mua bằng hề cho các nhà tư gia và các nhà thương mại ở các tỉnh.

Có người rất thạo nghề đứng làm Quản-Lý để trông làm Mai-Bán ở các hiệu buôn lớn. Vậy từ nay trở đi các Ngài ở tỉnh xa muốn đồng hồ cứ bảng gì, hoặc Hàng Sén, Tạp Hóa, các đồ ăn uống, hay các đồ dùng trong nhà, thì xin cứ gửi giấy hay đánh giây-thép về sẽ có hàng gửi ngay, theo cách Lĩnh-hóa giao-ngân.

Đánh giây-thép : ĐẮC-BẰNG HANOI
Giây nói số 341

Nay kính cáo
Đắc-Bằng, 78 phố Hàng Bè, Hanoi
3051

Danh dự bất-tỉnh. — M. Nguyễn-văn-Tào, tuần phiên làng Khương-đa, huyện Yên-mô (Ninh-bình) vì đã có công đánh cướp bị thương, nay được thưởng danh dự hội-tỉnh bạc hạng nhì.

Lại hai cô tiểu-nữ tự tử tại nhà sãm. — Vừa lúc hơn một giờ trưa hôm nay, tại buồng số 25 nhà sầm Đông-lợi, là phòng anh, em người song gai ở Hải-dương, một cô tên là Nguyễn-thị-Tông và Nguyễn-thị-Thịnh, lên tàu từ 7 giờ sáng, nai người nốc ngay alcool camphré (rượu long não) để tự tử, không biết đã nốc từ bao giờ. Khi người ta hiểu, thì cả hai đã mới bao sĩ Lounet sẵn, cho nốc lòi trắng trắng, thì nghe chừng có thể cứu khỏi được.

Trong mình hai cô có mai bức thư nói vì cớ gì mà tự nhận tự tử như thế.

Người ta nói một cô đã có nhân-tình đến hỏi, nhưng cha mẹ không bằng lòng, nên hai cô mới đồng tự tử như thế.

Lạ qua, ít lâu nay các nam nữ thiếu niên ta hình như sinh tự tử làm! Việc ấy là một cái hại lớn và là một cái dại không sao nói xiết. Vậy thường nên kịp chữa liệt cái thói ấy đi.

Tuần-lục. — M. Lê-bá-Cư, thư ký ở Bắc-giang, vì đã có công trong việc lọa đó từng mành tại tỉnh ấy, nay được thưởng một đạo tuần-lục.

Ngựa kẻ cỏ xanh. — M. Đinh-văn-Tuy, quan kẻ-xanh ở Bắc-ninh, nay đổi đi Quảng-yên.

M. Trần-văn-Cấp, quản kẻ-xanh ở Quảng-yên nay đổi về Bắc-ninh.

THÁNH CHO ĂN LỘC

Kính cáo ngài nào có bệnh gì, thuốc tâu chưa khỏi thì mau tìm đến ông làng Thánh-Tế (N° 18 Rue des Ferblantiers Hanoi) mà lấy thuốc. Tôi thấy nhiều người bệnh nặng uống thuốc của ông công chẳng khỏi; như thế hột là thánh cho ăn lộc.

Ông ấy chữa đủ chứng: đau mắt thận thủy hư, đau mắt hột, trẻ-con cam mắt, người già ho thận khái hay là ai ho gió, ho sẩn và các chứng giang lậu đều kiến-hiệu cả.

Nay kính cáo
Chánh-bát phẩm
Phạm-kế-Chiêu
5.706

Quan Dốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và nặng nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau nắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số nhà 39, Hanoi, ông nói 314.

Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người đến ở, ăn uống đến tháng, ai cần thì hỏi.

TRƯỜNG TRƯƠNG-MINH-SANH HANOI

Đến 15 Juin 1926 thì nhà trường bắt đầu dạy học trò thi vào trường Cao-đẳng tiểu-học hay là trường sư-phạm. Lớp này học về buổi chiều từ 2 giờ đến năm giờ. Đến ngày ấy lớp tập học sinh thi vào trường công-chính và lớp năm thứ tư ban cao đẳng tiểu-học cũng điều bắt đầu học.

Lớp đệ nhất année thì bắt đầu học từ 15 Juin 1926 cho đến 1er Mai 1927 cho khỏi sự lỗi thời về quyền sở tại (livret scolaire).

Cậu học sinh nào học không đủ tháng thì không được thi. Vì vậy nên nhà trường tính đến 15 Juin này cho lớp đệ nhất bắt đầu học.

Trường minh-Sanh

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm phèn.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để ăn thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE dùng để vấn-tự, để làm nở, làm xốp, làm mềm, làm bánh.

Mất cặp hay là mất trộm. — Lê-văn-Mai làm ruộng, ở Mê-sơn (Hà-đông) đi ra Hanoi bị mất một món tiền là 100 đồng.

Bắt được quí tang đút lỗ. — Ngô-bị-Kương, 22 tuổi bán tuồng lá, ở số 44 phố hàng Đào, bị được mang lễ người lính cảnh-sát tên là Hoàng-văn-Luyện trong khi đi giác một cái giấy 5 đồng thì đã bị bắt để quan Bộ lý xét.

Nạn xe-cộ. — Ngày hôm mồng 10 hồi 4 giờ 15 một cái xe hàng số P. P. X. K. - 14 do Nguyễn-Xuân kéo khi qua phố Mới đụng phải các xe bò của ông A. Zanni do Bồ-đào Pasio cầm cương may người không việc gì.

HỘI CHỢ HANOI

Từ 8 Novembre đến 12 Décembre 1926

Cá : gian hàng sẽ bắt đầu cho thuê từ 1er Juillet.

3.053

BỒ ĐỒNG

Đồ hàng của bản-hiệu xưa nay thường bán ra ngoại-quốc nhiều, nên hay tính theo giá tiền tây, nay nhân dịp tiền tây cao mà cứ tính theo giá cũ thì đắt quá, nên bản-hiệu định tính bớt giá xuống ít nhiều, trong vòng ít lâu ; vậy các quí khách nên nhân cái dịp tốt ấy mà mua mau mau kẻo hết.

Fonderie Tonkinoise
HOANG - XUÂN - LAN
53 bis, Henri-d'Orléans, Hanoi.

VIỆC BẮC-KỲ

SƠN-TÂY

Một đêm hai đám cướp liền. — Cũng trong một đêm mồng 7 rạng ngày 8 Juin vừa rồi, chỉ cách nhau chừng một tiếng đồng-hồ, mà xảy ra luôn hai lần đi trộm đi cướp tại chính nơi thành-phố tỉnh Sơn-tây. Đêm thứ nhất, vào hồi nửa đêm, quân gian vào nhà một người tên là Chẩm-thị-Vinh, 28 tuổi ở số 53, phố Hương-hóa, cũng này gạch ngoài hè đào ngạch vào buồng. Khi chủ nhà thấy động lên tiếng, thì chúng đã tẻ chạy thoát cả. Sau lại các đồ vật trong nhà thì thấy mất nhiều quần áo, cả quần áo khaky vàng nữa, ước chừng tới 67 đồng bạc.

Cách một lúc, hãy gần chừng vào 1 giờ sáng, quãng ấy chừng 7, 8 dặm lại vào nhà một người tên là Nguyễn-văn-Hiền, 49 tuổi, làm nghề hàng thịt, ở phố Tự-hưng. Kẻ gian phá cửa vào, chủ nhà thấy động, dậy xem, thì bị chúng bắt trói giật cánh khỉn, lại đánh đập và dọa rằng hễ kêu thì chúng giết cả, cả vợ chủ nhà cũng bị chúng trói đánh và dọa như thế. chúng đốt đuốc đi lục soát trong nhà, thì người con gái sợ chủ tên là Thị-Hằng, 16 tuổi, đứng nép một chỗ, có nhận rõ mặt được một đứa kẻ cướp chính là tên phó đội trưởng, quan làng Bạch-lộc, huyện Tam-nông, vốn có nhà là một tên của trộm đuôi cướp xưa nay. Vậy nhân việc này thế nào rồi cũng phải ra tội.

Hoa Đào Trước Gió

(NAM-TRUNG TINH NỮ-LANG)
(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách dầy non 300 trang. Giá bán 0 $ 65. Cước phí 0 $ 20. Mua buôn trừ 15 phần. Thư và Mandat xin gửi cho :

M. ĐỖ-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.
5.556

Tin sau cùng

Việc Saigon

Sáng hôm nay tàu *Cap-Saint-Jacques* đã tới Saigon. Tàu ấy là một chiếc của hãng tàu *Chargeurs Réunis* mới cho chạy đường Đông-dương. Tàu *Cap Saint Jacques* là một chiếc tàu thứ nhất trong một lứa năm chiếc tàu mới. Ngoài tàu ấy còn tàu *Cap Padaran*, tàu *Cap Varella*, tàu *Cap Tourane* và tàu *Cap Lay*

Việc nước Cao-lỵ

Tết cả thành-phố Hán-thành đều treo cờ để tang. Hơn mười vạn người theo nhau để đợi đám tang vua cũ Cao-lỵ. Linh-cữu hiện để trong một cái nhà tạm. 2000 người mới làm xong tế-cương to bằng một cái nhà. Tế-cương sẽ rước đến lăng ở cổ cách thành-phố 7 dặm, trên đỉnh núi.

Việc nước Pháp

Theo như lời viên thuộc-địa tin thì ông tổng thư-ký viện ấy là M. Alcide Delmont mới được tin của quan tổ-trưởng bộ Nông phố báo cho biết rằng nay mai sẽ có lệnh bắt từ giờ làm bánh phải trộn tí ếm bột gạo. và hội nữa Đông dương vào của mi Pháp. *(Đ. dopaciñ)*

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Chiêm hèn. — Vừa rồi ở trong Thành tại trước nhà thương Annam có một đứa trẻ con lên 10 tuổi bị chết đuối, bởi nó trông thấy đứa em nó lên 6 tuổi tế xuống ao nó xuống cứu em nó, em sống mà anh lại phải chết.

Được vài hôm nhà mẹ nó thương nhớ quá, một thầy phù thầy đến cúng và làm lễ chiêm hèn. Sự chiêm hèn này chẳng phải là chiêm hèn không mà thôi, mà lại có cúng cấp và lên đồng.

Cứ như lời mọi người đi xem nói, thì thấy sai một đứa bé chừng 10 tuổi ngồi đồng, giống và khẩu thì nó lên.

Tuoắt khi hèn đã phụ thể thì nó ôm chặt lấy em nó mà khóc, khóc rồi lại ôm cha mẹ nó, mà kêu rằng thương xót một cách rất thống thiết, khiến cho những người đi xem cuộc lễ ai cũng phải động lòng. Ông thầy phù thấy khiến như mẹ nó thế hỏi khi hình sanh nó thường làm những điều gì và khi liệm nó có liệm tiền những vật gì, thì nó đều biết ở rành mà nói lại.

Khi nó nói đã rõ ràng, rồi nó vì có sao mà ao nước vẫn chẳng sâu lại phải chết đuối thì nó phải khi nó xuống cứu em nó đã có sẵn đem em nó lên, rồi cũng lên theo, song bị có người nào cản lại kéo xuống nên phải chết, khi chết rồi thì bị một ông xưa nay chưa từng biết mặt ông chẳng biết tên đem về nhà bắt tế nhà, rồi lại biến đến ngày rằng. Bảy tháng năm thì bắt em nó chết luôn để thế cho nó, nó sẽ được tha đi nơi khác, nó dặn cha mẹ nó chớ cho em nó ra bờ ao nữa mà phải chết.

Cha mẹ nó tuy là thấy một đứa trẻ khác mặt khác mày vẫn chẳng ngờ gì con, song chỉ vì phụ hồn con vào đứa bé ấy mà khiến cho cha mẹ nó cảm xúc tình cốt nhục mà thương tiếc khóc than, trông thấy ai chẳng thương tình xa xót.

Sự chiêm hèn ấy có làm người đi xem, khỏi sự hồi 10 giờ mãi đến 2 giờ sáng mới xong. Sự thiệt hư có ông biết thế nào, song chỉ bởi làm sự linh nghiệm mà ai cũng xét xa, thêm thương cho những đứa trẻ con bởi sự mẹ không coi sóc mà phải cho nó chơi đùa tự tiện đi đến nỗi nó chẳng may lại mất phải nỗi tai. Trước là bởi cha mẹ không [illegible] sau nữa là bởi [illegible]

CÁC QUÝ-KHÁCH CẦN TÍNH NÊN CHỦ Ý!

Kể từ ngày 1er Mai 1926, Hiệu Đắc-Bằng ở Hanoi mở thêm một phòng chuyên trị về việc nhận mua bằng hề cho các nhà tư gia và các nhà thương mại ở các tỉnh.

Có người rất thạo nghề đứng làm Quản-Lý để trông làm Mai-Bán ở các hiệu buôn lớn. Vậy từ nay trở đi các Ngài ở tỉnh xa muốn đồng hồ cứ bảng gì, hoặc Hàng Sén, Tạp Hóa, các đồ ăn uống, hay các đồ dùng trong nhà, thì xin cứ gửi giấy hay đánh giây-thép về sẽ có hàng gửi ngay, theo cách Lĩnh-hóa giao-ngân.

Đánh giây-thép : ĐẮC-BẰNG HANOI
Giây nói số 341

Nay kính cáo
Đắc-Bằng, 78 phố Hàng Bè, Hanoi
3051

Trộm xe. — Những nhà có xe cao-xu nhé, lần nay bị mất trộm lắm cách rất thiệt hại, nhưng đến trộm xe cao-xu chúng nó chỉ lấy một vài vật ở trên xe mà thôi, như là chúng nó ăn trộm bánh xe cao-xu, hoặc cắt mất vải mui và điểm hay là tháo những cái rả quạt hãng đồng cùng những cái khác bằng đồng ở trong xe.

Cũng nó ăn trộm cách ấy thật là hại quá, mà nào phải kẻ ở xa thành phố mất như vậy đâu, những kẻ ở giữa phố phường mà cũng bị mất cách ấy cả mới thật là lạ.

Những đứa lấy trộm đồ ấy chẳng phải là kẻ trộm mà chính là bọn kéo xe mà những nơi, chúng nó đem bán đồ ấy thì cũng chẳng phải là bán cho ai lạ, chỉ có những nơi tiệm cô xe cho luôn, chỉ hai ba đồng bạc những vật ấy mà thôi, nếu nơi xe cách-sát có công đi cho ra những mối ấy thì có lẽ bắt được, kẻo mà xe cao-xu nỗi năm phải chịu thuế mà đến khi xe có điều tiệt hại, thì chẳng được đi xét thì thật hại biết chừng nào.

Lâu nay nghe ấm ức bị mất xe mà chưa nơi nào đi xét được manh mối. Mong rằng chẳng bao lâu sẽ xét được manh mối, thì bạch sự ấy thì hạnh phúc biết bao.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 12 Juin 1926
ÔNG LỚN ĐẾN TRANH
(Hồi thứ nhất)
Tối chủ-nhật 13 Juin 1926
THANH-XÀ BẠCH-XÀ
Tối thứ hai 14 Juin 1926
ÔNG LỚN ĐẾN TRANH
(Hồi thứ II)
Tối thứ ba 15 Juin 1926
THỤC NỮ CHÍ CAO

3006

Giường Hồng-Kông bằng sắt và bằng đồng.
Kiểu mới thực nhã và thực bền. Mắc mong-sin. Chăn, nệm, gối nhồi bông gạo và cỏ Algérie. Các đồ dùng trong phòng ngủ : gương so-châu, vân vân.
Sơn lại giường. Chữa lò-xo giường, lò-xo, ra giá để làm đệm anio, ghế, đệm xe.
Xin gửi thư lấy tờ khai-giá có các kiểu giường mẫu hiệu :
TRẦN-XUÂN-NOUIA
7, Rue du Chanvre, Hanoi
3.056

Chè mới đã đến

Bản hiệu vừa mới nhận được các thứ chè liên tâm và ô-long mới như sau này :

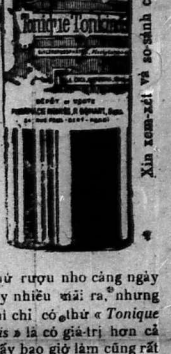
Chè Kim thái liên tâm ô-long
» *Kông-thái* »
» *Tam-nguyên* » 2
Chè như-ý liên-tâm
» *Tam-hỉ* »
» *Ngũ-phúc* »
» *Long-thái* »
» *Kim-mậu* »
» *Minh-thái* »
» *Tân-thái* »

Những thứ chè này là rất tốt, cánh nhỏ và nước xanh, mà mầu hương lại thơm. Chỉ có bản-hiệu sang trước hơn cả, mà bán đã được nhiều ngài công-nhận cho là một thứ chè tốt. Vậy bản-hiệu xin mời các ngài chiếu-cố cho. Bản-hiệu lấy làm hân-hạnh lắm.

KIM-THÁI *kính cáo*
3 Rue des Cantonnais Hanoi.
3055

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOANG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy những mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn : từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư từ bao này.

3004

NHÀ BÀ-CHUÔNG

LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urotropine

Giá 1 $ 80 một hộp

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỘC TRÙNG

có phải trừ tuyệt như thuốc

Tenlifuge Francais

quan tương-ký DUHOURCAU

hiệu-nghiệm hơn hết mà lại rẻ tiền. Uống, mười hai tiếng thì hết thảy lòng trùng. Có bán ở Paris tại hiệu LEROUX Frères 10, rue de Turenne, và ở các nhà thuốc.

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT GÁCH-NHẤT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoàn tán, hoàn viên

Thứ tốt và rẻ hơn các thuốc đã Pháp trừ bằng một thứ thuốc nào.

Bán khắp tại tất cả các nhà thuốc-tây

Nhà chế thuốc LAGROIX, 28-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gan cốt.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí đạm-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bọn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh xao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có tinh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

Hút thuốc-lá hiệu MÉLIA:

MARINA (Giấy đỏ).

DIAMANT (Giấy trắng).

Hương-vị thơm ngon. — Không ráo phổi.

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU

BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi, làm cho hay ho vật.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC SÔ HUYẾT MÁU HỒ 1$ 0

3061

Trị bệnh đau xương và đau lưng

Những bệnh ta thường mắc phải thì có bệnh đau lưng, đau xương, đau gân, các bệnh về tiểu tiện, vân vân..., cũng là nhiều bệnh lắm, cái gốc đều do trong thân thì nhiều chất acide urique mà ra cả.

Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu. Thuốc ấy làm cho trong thân-thể mất hết chất acide urique nó gây nên các bệnh ấy. Thuốc ấy làm cho bộ thận và khớp xương được mềm mại. Thuốc ấy làm cho mất những chỗ phồng đi, và các bệnh về tiểu-tiện. Thuốc ấy trừ các bệnh nhiễm khí không biết gắc ở đâu, mà kỳ thực là bởi thận yếu hoặc trong thân-thể nhiễm chất acide urique quá. Thuốc ấy uống không có gì là nguy hiểm, mà hiệu-nghiệm rất chóng. Thuốc ấy làm cho trong người dễ chịu, và lọc máu cho chóng. Các thứ thuốc Foster bán tại số 25, rue Saint-Ferdinand, Paris-17.

Đồng bào-chế nào cũng có bán

3044.1

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống bộ-nhất thứ nhất nhà chúng có

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

68, *rue des Cantonnais*, 68

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bán-hiệu có bán buôn các thứ cốc nhuộm, hàng sơn mài, hàng thợ tốt, giá thật rẻ

Có bán cả hàng ta: Đồ-hộp như thu, ruộn, lành, ngo, hồng, quả, nấu cơm, cơ hàng Saigon như lành, thu, nấu cơm

Hay mời ai đi xa mới, lòng thêm, mượn đem cơ nỗi mến rộng lành. Những hàng này bán buôn rong tiếm, cho không bán lẻ cơ không có miền gửi đi nơi tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể sắc được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi nhanh rum lamement.

Cần-bạch

YU-WO-TSEONG

3015

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MO...ÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

3001

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rồi, xương đã dậy, đau đã dậy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

Các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$ 40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

3033

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu lần đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

LAN-PHƯƠNG

79, Hàng Đào, Hanoi

Bản-hiệu chuyên làm khăn xếp để lâu năm, làm được kiểu đẹp dễ chắc chắn hơn mọi nơi. Nay có làm cả mũ núi chai (liège) đủ các lối. Hàng gửi lĩnh hóa giao ngân, nhưng phải gửi một phần tiền trước.

Khăn 7 nếp không kể chữ nhân

Nhiễu tây. . . . . 3$80 - 3$00 | Lượt. . . 2$50 - 2$00 - 1$20 - 0$60

Mũ núi chai: 3$00 - 2$50

3052

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI:

QUYỂN THỨ **NHẤT**, QUYỂN THỨ **NHÌ** QUYỂN THỨ **BA** VÀ THỨ **TƯ**

« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »

(LES MISÉRABLES)

Soạn giả: **Victor Hugo**

Dịch-giả: **Nguyễn-văn Vĩnh**

VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU

GIÁ BÁN: Quyển thứ nhất, mỗi quyển. . . . 0$50

— nhì, — 0.45

— ba và tư, — 0.38

Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển . . . 0.20

Quyển thứ ba và thứ tư đóng nhập một.

Cách chế-tạo tối tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đàng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

8010

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Cỏ, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến hiệu lạ thường — Không sót — Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt. . . . . 0$90

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

58, Rue Paul-Bert, Hanoi

3040

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Tại gian hàng bán các vị ấn

Rượu Cognac Otard Dupuy 3 sao . . .	*Một chai:*	3 fr. 00
Rượu Pippermint Get, làm cho đỡ khát		23 fr. 50
Rượu khai vị Caro . . . . . Độ một lít:		11 fr. 50
Vin du Cap Corse Damian au quinquina. Một lít:		18 fr. 00
Nước suối Vichy suối Célestins. . . . Một chai:		1 fr. 20
Sữa stérilisé Berna. Lỏng, không pha đường. Một hộp:		0 $ 30
Cristal Vouvray Mousseux. Giấy xanh. Một chai:		16 fr. 50
Alcool de menthe de Ricqlès. Vệ-sinh, và giải-khát nên dùng trong mùa nóng. . . . . Độ một lít:		10 fr. 00
Rượu Rhum du Pilar . . . . . Độ một lít:		22 fr. 50
La Suze. Làm bằng Sâm jura Bổ và Vệ sinh, uống nguyên chất hay pha nước . . . . . Độ một lít:		18 fr. 00
Rượu Anisette Marie Brizard. . . . . Độ một lít:		21 fr. 00

3006

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 2$ quan theo như các điều khoản nói trong luật (Như vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu, có thể làm nên giàu có được).

Nộp tiền lần đầu được ngay cái vé số, chỉ mình mình có quyền xổ-số, mà lần rút số cũng cũng được dự, như thế đã đông tất lắm rồi vậy, nếu vé cần mình trúng số được lĩnh nguyên số là. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, gia tiền lớn từ 100.000 nhỏ đều một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại 40 quan.

Thực là một cách dễ dàng lãi chắc nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng số

Bản kê những số được trúng số gửi cho người dự cuộc không lấy tiền, về mỗi kỳ số số trong hồi kỳ hàng năm

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3046

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐỂ ĐÓ MÀ DÙNG:

CENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre:* **2$ 40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1 , 25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1 , 25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh giập và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con nên dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOB NE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1 , 25**

GOUTTES NOTAL, *circulation du Sang.* — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0 $0**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003
